

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Acta Synodalia Dioecesana Ecclesiae Mediolanensis, Pars Secunda

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

De disciplina virtutum, & vitae innocentia concionatoris.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11399

honem non solum doctrinæ, & morum disciplinæ (quæ duæ res in concionatore requiruntur) sed etiam ætatis: quæ solida & confirmata esse in eo debet, sanctissimi sapientissimiq; Pontificis Gregorij Magni iudicio.

Nullo autem modo concionandi potestatem faciet permittetve ei, qui diaconus non sit.

Neque item indocto, vel inepto, vel vitioso, vel vitij criminisve infamia notato; neque sæcularibus negotijs implicito: quem Nazianzenus in primis ad hoc munus nequaquam idoneum esse existimavit.

Qua in re habenda est etiam ratio corporis.

Ideo cui concionandi munus committitur, non erit is turpiter distortus, vel aliqua corporis parte vsque adeo deformat, vt cum à sacris quoque ordinibus suscipiendis canonum iure repellatur, iudicet Episcopus illius deformitatem id generis esse, vt indecorè etiam, ac non sine aliqua inde populi offensione, ille præstitutus sit tam graue prædicationis ministerium.

Solent enim in concionatore quædam corporis deformitates, præsertim si sint per insignes, tum offensionem, tum risum afferre.

Regulares porro cuiuscunq; ordinis, qui tanquam Episcopi, parochie adiutores, in hoc munere vicariam operam nauant; licet ab illis qui eorû curæ præsumunt, concionandi facultatem habeant, ne in suis ecclesijs, vt Tridentino Concilio sancitum est, concionentur, nisi benedictione ab Episcopo ante petierint: neque autem vilo sanè modo eo contradicente, repugnanteve.

Sess. 5. c. 2.
de reform.

In ecclesijs quæ ordinis sui non sunt, nullo præterea modo, vt eadem Tridentina sanctione cautum est, nisi scripta facultate ab Episcopo concessa.

Ibidem.

Facultatis verò, & benedictionis testimonium, anteaquam concionandi munus aggrediantur, rectori ecclesiastico oppidi, pagi, locive vbi concionaturi sunt, exhibeant.

Qui præterea regulares non sunt, concionandi munere (præter parochum in ecclesia parochiali) nunquam fungan-

tur sine illa Episcopi facultate scripta.

Nec verò quisquam, ne regularis quidem, etiam in sui ordinis ecclesia ante concionari ingrediatur, quam Episcopo fidei professionem ad sanctionis pontificiæ præscriptam formulam præstiterit, aut illius præstitæ testimonium obgnatum exhibuerit.

De disciplina virtutum, & vitæ innocentia concionatoris.

ILLVD maximè sibi persuadebit, qui concionandi munus suscipit, se, nisi rectè, & euangelij quod prædicat legibus congruenter vixerit, non magnâ in audientium animis vim imprimere.

Quemadmodum enim in arca testamenti duo illi Cherubim ita collocati erant, vt semper mutuo se aspicerent: ita vita concionantis doctrinæ ex altera parte respondere debet, vsque adeo vt & vitæ doctrina collustret, & doctrinam rursus vita corroboret, viresq; eidem perpetuo addat.

Exod. 25.

Nam de abstinentia, ieiunio, lachrymis, oratione, eleemosina, patientia, aliaque christiana virtute cum concionatur; magnum certè pondus, maximumq; momentum apud auditores habet, si in omni eius vita virtus elucet, cuius præcepta concionando tradit.

Sciat item, se exiguum porro fructum spiritalem fidelibus allaturum, nisi vere, ex animo, totoq; spiritu dicat: ita verò dicere is certè potest, qui verè spiritalis est, sanctæq; vitæ institutis atque vsui planè deditus.

Hoc præterea in animum inducet, se non posse vitiorum, nec verò virtutum vim naturamq; satis planè ostendere; neque rursus docere, quemadmodum hæ amplectendæ sint, & illa fugienda (cum tamen in vtroq; eo genere officij concionatoris maximè eluceat) nisi depulsis primùm vitijs, & mundi huius cupiditatibus abiectis, maximarum virtutum præsidium vsu atque exercitatione benè religioseq; agèdi sibi cõparauerit. Mundari enim prius oportet, quam mundare,] inquit beatissimus Pontifex Gregorius Magnus.

Erit igitur concionator singulari vi-

te innocentia, moribus sanctissimis, & diuinis virtutibus instructus.

Dei igitur timore terrenarum rerum despicientia, animarum salutis zelo, humilitate, mansuetudine, patientia, charitate, ceterisque; religiosae disciplinae ornamentis bene munitus sit.

Quo de genere toto audiet sanctissimum virum Ioannem Chrysostomum ita monentem: Doctor, concionatorve omnibus debet virtutibus esse excultus.

Debet enim pauper spiritu esse; vt auaritia studium, atque omnem quaestus cupiditatem liberè reprehendat.

Debet perpetuo & vt sua aliena peccata lugere; vt eos exagitet, qui anteaquam peccant, peccare non verentur; & vbi peccauerint, dolorem non concipiunt scelerum quae admiserint.

Debet esurire & sitire iustitiam; vt operum bonorum studio languescentes excitet verbo Dei, & exemplo suo accendat.

Debet esse mansuetus; vt ametur potius quam timeatur.

Debet esse misericors erga alios, & seueritatem sibi adhibere.

Debet esse mundo corde, vt ne cogitationes quidem inanes & inutiles huius saeculi suscipiat, ne dum saecularibus negotijs se implicet.

Debet esse pacificus, vt populus quem docui, sollicitus sit seruare vnitatem spiritus in vinculo pacis.

Debet esse paratus ad omnes res vel difficillimas, pro gloria Dei, proque Ecclesia ferendas, non inani quodam animi impetu, sed solida veraque constantia digna martyribus.

Neque sane solum his Chrysostomi monitis se conformabit; sed disciplinam imitabitur aliorum duorum etiam graecorum patrum, qui & sanctitatis, & doctrinae laude celebrantur, Basilij, & Gregorij Nazianzeni.

Hic in libro primo quem de theologia elucubratus est, ille in epistola quam de vitae solitudine ad eum ipsum scripsit, aliquando docet, qualem eum esse oporteat, qui concionatoris officium & personam sustinet.

At vero vitae perfectae, quam optimus quisque concionator instituat, genus po-

tissimum sequetur ad praescriptum Gregorij Magni Pontificis: qui cum saepe concionatorem informat; tum vero & in libro pastorali, & in moralibus, praesertim libro xxx. cap. xxi. & libro vi. cap. xxv. aliisque; praeterea locis: quibus perspicuum fit, qui verbi diuini ministerium suscipit, talem esse debere, qualem se fuisse sanctus Paulus Apostolus ostendit his verbis: [Mihi mundus crucifixus est, & ego mundo.

Gal. 6.

De scientia concionatoris.

IAM vero concionator antequam praedicationis officium aggrediatur, in omni saecrae ecclesiasticaeque doctrinae studijs, vt maxime potest, versari debet: praesertim si adhuc nullum docendi munus vnquam gessit.

Habebit omnes theologiae notos & tractatos locos.

Traditionum apostolicarum ecclesiasticarumque; notitiam tenere studebit.

In sanctorum Patrum scriptis atque sermonibus perite versatus erit.

Sanctorum item spiritualiumque; interpretationum vsu literate peritus erit.

Nec vero ignorabit sacros ecclesiae ritus, qui in sacramentis, in diuinorum officiorum cultu, in tota denique ecclesiastica ratione instituti sunt: eorumque mysteria & significationes, quibus explicandis mentes fidelium accendantur ad pietatis studium.

Cognoscat item rerum in ecclesia facta gestarum, ac memoriae veteris, & antiquitatis; ecclesiasticae ordinis: maxime autem sanctorum Patrum historia, summorumque Pontificum, & Episcoporum, quorum sanctitas praeclare eluxit, vitas. Tenebit praeterea aliquam veterum canonum scientiam, summorumque Pontificum descripta iura atque instituta, & Conciliorum decreta.

Theologiae illius, quae tota in spiritualis vitae institutis tradendis, quaeque in purgandis affectibus, in reformationeque interiori versatur; atque ob eam causam mystica, aut therapeutica vocatur, praecipua atque executiones bene norit.

Sanctarum meditationum, orationisque mentalis vsum ac peritiam habebit, vt

alios